

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **JUDr. R.**, nar. X., bytom Š., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 02.02.2010 č. k. 11S 131/2009-48, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 02. februára 2010 č. k. 11S 131/2009-48 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: 322-5574-GC-09/2009 zo dňa 15.10.2009 žalovaná ako odvolací správny orgán postupom podľa § 179 ods. 1 písm. b) a § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila

odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra z 05. mája 2009 č.: 701-135-SZČO/2009-3 a podané odvolanie zamietla. Uvedeným rozhodnutím prvostupňového orgánu bolo rozhodnuté, že žalobcovi, ako samostatne zárobkovo činnnej osobe, povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 31. decembra 2008 nezaniklo.

Svoje rozhodnutie žalovaná s odkazom na § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1, § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. odôvodnila vo veci predovšetkým tým, že na základe oznámenia Slovenskej advokátskej komory o zapísaní do zoznamu advokátov č. 443/90-dr. Ha/SI bol žalobca dňa **01. júla 1990** zapísaný do zoznamu advokátov.

Ďalej bolo v druhostupňovom konaní žalovanou z predloženého spisového materiálu zistené, že pobočke žalovanej bol doručený Registračný list fyzickej osoby – odhláška účastníka konania, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby s dátumom zániku poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby 31. decembra 2008.

Dňa 16. decembra 2008 Slovenská advokátska komora vydala žalobcovi potvrdenie o zániku oprávnenia vykonávať advokáciu ako fyzická osoba dňom 31.12.2008. Súčasne mu potvrdila, že od 01. januára 2009 môže poskytovať služby len v mene a na účet spoločnosti Advokátska kancelária JUDr. R., s.r.o., ktorej je konateľom.

Hoci hore uvedené podanie smerovalo k zániku sociálno-poistného vzťahu žalobcu a žalovanej, žalovaná vyslovila úsudok, že žalobca je aj po 1. júli 2008 povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnnou osobou, pretože podľa údajov Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky mal žalobca za rok 2007 príjem vyšší ako bola zákonom ustanovená hranica príjmu (tzn. 97.200,- Sk pre rok 2007).

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení k 30. júnu 2008 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, 21) ak od tohto dňa

podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Podľa názoru žalovanej vysloveného v predmetnom rozhodnutí s dôrazom na ustanovenie § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby a tiež nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zák. č. 461/2003 Z.z., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Naopak, zmena formy výkonu advokácie má podľa žalovanej za následok len zmenu v spôsobe zdaňovania príjmu advokáta, v dôsledku čoho až môže u advokáta zaniknúť povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa citovaného ustanovenia § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. Preto zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa zák. č. 461/2003 Z.z. právne bezvýznamná.

Na druhej strane žalovaná však zdôraznila, že samotné vymedzenie postavenia samostatne zárobkovo činnnej osoby nemá automaticky za následok vznik alebo zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. K zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia tejto fyzickej osoby dochádza k 30. júnu kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 595/2003 Z.z.“) alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 zák. č. 461/2003 Z.z. (tzn. v prejednávanej veci táto skutočnosť mohla podľa žalovanej nastať až ku dňu 30. júnu 2009).

Žalovaná tiež poukázala na to, že ak príjem advokáta, ktorý vykonáva samostatne činnosť podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 586/2003 Z.z.“), je zdaňovaný ako príjem z podnikania podľa § 6 ods. 1 písm. c) zák. č. 595/2003 Z.z. a jeho výška má vplyv na vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby, avšak príjem advokáta, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným

podľa § 12 ods. 1 písm. e) zák. č. 586/2003 Z.z. je zdaňovaný ako príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zák. č. 595/2003 Z.z. Preto konateľ spoločnosti nemá na účely sociálneho poistenia postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby.

Navyše žalovaná zdôraznila, že pobočka žalovanej v Leviciach pri zaslaní odhlášky vychádzala zo skutočnosti, že žalobcovi povinné nemocenské a dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby zaniklo, pričom sa neskôr preukázalo, že táto skutočnosť sa nezakladá na pravde. Od 1. januára 2009 je žalobca, z dôvodu zmeny trvalého bydliska, zaevidovaný v Sociálnej poisťovni, pobočka Nitra.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal na Krajský súd v Nitre žalobu zo dňa 04.11.2009.

Krajský súd ako prvého stupňa žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ako nedôvodnú zamietol, keďže dospel k záveru, že rozhodnutie i postup správneho orgánu v medziach žaloby boli v danom prípade v súlade so zákonom.

Svoje rozhodnutie s odkazom na ustanovenia § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. odôvodnil tým, že žalobcu je potrebné pre účely zákona o sociálnom poistení potrebné považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., keďže je fyzickou osobou majúcou oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti a nie je fyzickou osobou v pracovnom pomere.

Krajský súd zdôraznil, že ako advokátovi - fyzickej osobe vzniklo žalobcovi povinné nemocenské a dôchodkové poistenie od 01.07.2008 na obdobie jedného roka, lebo za predchádzajúci kalendárny rok bol jeho príjem z výkonu advokácie vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 zák. č. 461/2003 Z.z. Súčasne krajský súd vyslovil, že táto skutočnosť medzi účastníkmi konania ani nebola sporná.

Námietku žalobcu, že jeho povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniklo ku dňu 31.12.2008 podľa § 21 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. a od tej doby môže poskytovať právne služby len v mene a na účet advokátskej spoločnosti Advokátskej spoločnosti JUDr. R., s.r.o., ktorej je konateľom, krajský súd odmietol s odôvodnením, že hoci žalobca vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, treba naďalej ho považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z.

Uvedené však nie je prípad žalobcu, u ktorého po určitú dobu existoval súbeh dvoch dôvodov, pre ktoré ho v zmysle citovaného zákona bolo potrebné považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu (v zmysle § 5 písm. c) a aj d/). Podľa krajského súdu žalobca nestratil oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti (ktoré mu vzniklo zápisom do zoznamu advokátov) a ani inak nespĺňa podmienky, ktoré by mali za následok zánik jeho predmetných povinných poistení v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z.

Súčasne krajský súd upozornil aj na obsah § 15 ods. 2 zák. č. 586/2003 Z.z., podľa ktorého ak výkon advokácie v mene spoločnosti nepripúšťajú v jednotlivých prípadoch osobitné predpisy, advokáciu vykonávajú advokáti vo vlastnom mene a na účet spoločnosti. Tiež krajský súd na tomto mieste zdôraznil odkaz na ust. § 30 a 31 O.s.p. (ustanovenie zástupcu z radov advokátov) a § 38 až 40 Trestného poriadku (obhajca v trestnom konaní). Tento odkaz podľa krajského súdu je nutné chápať tak, že aj keď vykonáva advokát advokáciu v mene spoločnosti s ručením obmedzeným, jeho oprávnenie na vykonávanie advokácie nemohlo zaniknúť, pretože v opačnom prípade by advokáta nebolo možné ustanoviť ako zástupcu z radov advokátov v občianskom súdnom konaní a taktiež by nemohol vykonávať obhajobu v trestných veciach.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 11.03.2010 (č. l. 55) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca poukázal na to, že rozhodnutie krajského súdu je zaťažené vadami podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. Žalobca zotrval na svojom argumente, že mu podľa § 21 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. zaniklo postavenie povinne

nemocensky a dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, nakoľko nositeľom oprávnenia na výkon advokácie je v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou a nie jej konateľ.

S odvolaním sa na „Potvrdenie o spôsobe výkonu advokácie“ (vydané Slovenskou advokátskou komorou v Bratislave v súlade s ust. § 71 ods. 2 písm. k/ zák. č. 586/2003 Z.z. zo dňa 04.03.2010 č. 7/2010-JUDr.De/Ma) Slovenskej advokátska komora podľa žalobcu jednoznačne potvrdila, že žalobcovi zaniklo 31.12.2008 oprávnenie vykonávať advokáciu samostatne. Ďalej žalobca deklaroval, že toto potvrdenie je podľa ustanovenia § 71 ods. 2 písm. k) zák. č. 586/2003 Z.z. záväzné pre tretie osoby.

Tiež žalobca poukázal na skutočnosť, že Zakladateľská listina o založení spoločnosti s ručením obmedzeným zo dňa 28.10.2008, ktorou bola založená spoločnosť obchodným menom Advokátska kancelária JUDr. R., s.r.o. vylučuje žalobcovi možnosť vykonávať advokáciu ako samostatne zárobkovo činná osoba. Z uvedeného dôvodu príslušní advokáti nie sú podľa žalobcu priamo zo zákona spôsobilí vykonávať advokáciu ako samostatne zárobkovo činné osoby a pre účely zákona o sociálnom poistení sa nepovažujú za samostatne zárobkovo činné osoby.

S odkazom na ustanovenie § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z. a § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. žalobca prijal záver, že stratil možnosť vykonávať advokáciu samostatne. Zo samotnej skutočnosti, že žalobca je zapísaný v zozname advokátov, nie je možné mechanicky odvodzovať oprávnenie žalobcu vykonávať advokáciu samostatne.

Na základe uvedeného nie je podľa žalobcu správny ani názor krajského súdu v tom smere, že keďže ku dňu 31.12.2008 nebol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov a nemal ani pozastavený výkon advokácie, potom oprávnenie žalobcu na vykonávanie činnosti podľa zák. č. 586/2003 Z.z. nezaniklo, a preto k tomuto dňu nemohla zaniknúť ani jeho účasť na povinnom nemocenskom a dôchodkovom poistení.

Záverom žalobca navrhol vyhovieť podanému odvolaniu v plnom rozsahu. K odvolaniu priložil „Potvrdenie o spôsobe výkonu advokácie“ zo 04. marca 2010.

Z vyjadrenia žalovanej (č. 1. 60) zo dňa 23.03.2010 vyplýva, že žalovaná sa stotožňuje s vysloveným právnym názorom krajského súdu, že aj advokát, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa zák. č. 586/2003 Z.z. je potrebné považovať pre účely § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. za samostatne zárobkovo činnú osobu.

Obdobne sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že súd nie je viazaný potvrdením vydaným predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory, nakoľko nejde o kompetentný orgán na posúdenie postavenia advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia.

Tiež žalovaná poukázala v svojom stanovisku na rozsudky Krajského súdu v Žiline: č. 21Sn 8/2008, 21Sn 10/2008, 21Sn 11/2008, 21Sn 12/2008, všetky zo 14. apríla 2009, č. 21Sn 7/2008 z 02. decembra 2008 a č. 21Sn 13/2008 z 05. mája 2009 a taktiež na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. 26S 4/2009 z 10. septembra 2009, v ktorých tieto súdy zaujali v podobnej veci právne stanovisko, že aj advokáta, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa zák. č. 586/2003 Z.z., je potrebné považovať za samostatne zárobkovú osobu.

Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu, ako vecne správny, potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a viazaný argumentmi právneho názoru vyjadreného v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 290/2010-8 zo 7. septembra 2010 senát po neverejnej porade postupom podľa

§ 135 ods. 1 bol nútený konštatovať, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Predovšetkým konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v prejednávanej veci ide o obdobnú problematiku zániku účasti žalobcu (advokáta) na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení z titulu funkcie štatutárneho orgánu advokátskej spoločnosti, na akú dal odpoveď prostredníctvom svojho rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010.

Ďalej je nutné povedať, že dňa 08. decembra 2010 Správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky malo hlasovať o publikácii právnych viet z rozsudku sp. zn. 9Sžso 52/2009 z 31.03.2010, ktorý celkom odlišným spôsobom (od hore uvedeného rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010) posúdil zánik účasti advokáta na povinnom poistení. Nakoľko však v procese hlasovania o publikácii právnych viet nedošlo k jednote názorov členov kolégia a zo strany prizvaných hostí zazneli s publikáciou nesúhlasné reakcie, bolo hlasovanie Správneho kolégia o tejto otázke odložené na neskoršie zasadnutie.

Avšak medzičasom Ústavný súd Slovenskej republiky zverejnil svoje uznesenie sp. zn. I. ÚS 290/2010-8, v ktorom sa k tejto problematike vyjadril dňa 07.09.2010. Nakoľko rozhodnutia ústavného súdu majú na výklad právnych predpisov podľa čl. 152 ods. 4 ústavy nezanedbateľný vplyv, musel sa konajúci senát Najvyššieho súdu s existenciou tohto uznesenia v konaní o odvolaní vypoariadať.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Z právneho poriadku Slovenskej republiky vyplýva, že ústavný súd vykonáva konkrétnu kontrolu ústavnosti v zmysle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky prostredníctvom

Šiesteho oddielu Tretej časti zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 38/1993 Z.z.“). V tomto konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb vydáva dva druhy rozhodnutí. Na prvom mieste rozhoduje postupom podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. uznesením o prípustnosti ústavnej sťažnosti na prieskum ústavnosti, pričom skúma podmienky konania (najmä svoju právomoc, úplnosť zákonných náležitostí, prípustnosť a oprávnenosť či včasnosť sťažnosti).

Podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá Ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže Ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak Ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Naopak v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa § 56 zák. č. 38/1993 Z.z. ústavný súd rozhoduje o merite ústavnej sťažnosti formou nálezu.

Podľa § 56 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. platí, že ak Ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie Ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Konajúci súd má vedomosť, že hore uvedeným uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 290/2010-8 zo 7. septembra 2010 bola zamietnutá sťažnosť JUDr. M. K., Ž. vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010. Uvedený rozsudok sp. zn. 4Sžso/37/2009 sa týkal obdobnej veci ako je vec prejednávaná súdom v tomto konaní s tým, že senát 4S argumentáciu sťažovateľky vo vzťahu k zániku povinného poistenia označil za nedôvodnú a potvrdil rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľky.

V časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd po citácii podstatných argumentov z rozsudku sp. zn. konštatoval, že *„Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúceho na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.“*

Je jednoznačné, že ústavný súd sa po procesnej stránke nielen zaoberal prípustnosťou, či neopodstatnenosťou podanej ústavnej sťažnosti, ale aj citoval v bode 14. uznesenia konkrétne dôvody rozsudku 4Sžso 37/2009 takto: *„..... Najvyšší súd..... dospel záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť. Správne orgány ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni, ktorá sa stala 7. januára 2008 spoločníčkou a zároveň konateľkou v spol. s r.o. poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.*

Odvolací súd sa s týmito dôvodmi stotožnil a na zdôraznenie ich správnosti podľa § 219 ods. 2 OSP dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO. Upravuje aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenie (zrejme oprávnenia, pozn.) advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu má za následok, že musí byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení.

Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje formu ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon, advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený

len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora. A práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť.

Navyše § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r. o. a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými právne významnými námietkami žalobkyne.

Skutočnosti, ktorými žalobkyňa v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní neboli zistené. V zásade boli zhodné s námietkami, ktoré žalobkyňa uplatňovala už v konaní na súde prvého, stupňa a s ktorými sa krajský súd náležité vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd... odvolaniu žalobkyne nevyhovel a rozsudok Krajského súdu... ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil...“

Hore citované dôvody rozsudku 4Sžso 37/2009 vyhodnotil z meritórneho hľadiska (tzn. vo veci samej) smerom k úrovni zisteného skutkového stavu a posúdil nasledujúce právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky formuláciou, že „dôvody rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.“ Na základe takto sformulovaných právnych argumentov v tejto časti ústavný súd argumentáciu sťažovateľky odmietol (viď bod 18. uznesenia ústavného súdu) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ďalej v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy vyslovil ústavný súd, že „vzhľadom na profesné zameranie

sťažovateľky, navyše kvalifikovane právne zastúpenej, nepovažoval ústavný súd za dôvodné vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov sťažnosti, a preto jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 20 ods. 1) zákona o ústavnom súde v tejto jej časti odmietol z dôvodu nedostatku zákonom predpísaných náležitostí.“

Následne po citácii podstatných argumentov sťažovateľky ústavný súd prostredníctvom bodu 25. uznesenia sťažnosť aj v ďalšej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Na základe takto vykonanej analýzy má Najvyšší súd jednoznačne preukázané, že uznesením sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010 sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril dostatočným spôsobom k základným právam advokátky v súvislosti s aplikáciou práva sociálneho zabezpečenia na otázku zániku či trvania jej účasti na povinnom poistení z pohľadu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Uvedené uznesenie ústavného súdu súčasne vykazuje podmienky, ktoré zákon prostredníctvom § 135 O.s.p. spája s viazanosťou všeobecného súdu rozhodnutím ústavného súdu.

Podľa § 135 ods. 1 veta druhá O.s.p. súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

Nakoľko prostredníctvom hore citovaného rozsudku sp. zn. 4Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010 sa riešila právna otázka, tzn. výklad vzniku, či zániku účasti advokáta ako konateľa advokátskej spoločnosti na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení v medziach ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1, § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z.

Za týchto okolností nemá konajúci senát Najvyššieho súdu vytvorený dostatočný rozhodovací priestor na aplikáciu svojich právomocí nezávislého súdnictva v zmysle čl. 144 ods. 1 ústavy a je nútený v zmysle § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach mechanicky prevziať argumentáciu senátu 4S, ktorá bola prostredníctvom uznesenia sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010 označená za ústavne konformnú. Takýto prístup k rozhodnutiu veci však nie je možné vykladať, že konajúci senát je presvedčený o nesprávnosti argumentov (najmä existencia zákonných prekážok vo forme

pozastavenie výkonu advokácie /viď § 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z./ a postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným /viď § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z./ spôsobuje u advokáta – fyzickej osoby **dočasný** zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky) vyslovených v rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010.

Tomuto nežiaducemu stavu mohol Ústavný súd Slovenskej republiky predísť tým, ak by nebol prehnane formalistický a zaoberal by sa aj opačnými argumentmi vyslovenými Najvyšším súdom prostredníctvom jeho rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010, ktorý sťažovateľka pripojila k svojej sťažnosti ako jeden z možných podporných argumentov. Ústavný súd namiesto toho prostredníctvom bodov 24. a 26. poznamenal, že *„rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso/37/2009 bol vyhlásený 16. februára 2010 a rozsudok tohto súdu, na ktorý sťažovateľka poukázala (sp. zn. 1Sžso/7/2009) bol z 30. marca 2010, teda vo veci napadnutej sťažovateľkou nemohol konajúci senát (4Sžso) reagovať na právny názor vyslovený v analogickej skutkovej veci neskôr iným senátom (v danom prípade senátom 1Sžso 30. marca 2010). Z uvedeného dôvodu (na sťažovateľkou produkovanom skutkovom základe) nemohlo ani dôjsť k sťažovateľkou proklamovanému porušeniu (resp. „byť zasiahnuté do princípu právnej istoty...“, keď „Najvyšší súd SR v dvoch obdobných veciach rozhodol odlišne“) označených článkov ústavy a dohovoru pre absenciu príčinnej súvislosti (nedostatok žiadnej spojitosti) medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 14 dohovoru.“*, resp. navyše objasnil svoj postoj k predkladanému rozsudku 1 Sžso 7/2009 tým, že *„ak iný senát najvyššieho súdu má iný právny názor totožný s právnym názorom sťažovateľky, potom ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená práve najvyššiemu súdu“*.

Z uvedených dôvodov sa Najvyšší súd nemohol bližšie zaoberať dôvodmi vyslovenými žalobcom v jeho odvolaní.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v relevantných

(v medziach uznesenia sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010) predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 4Sžso 37/2009, Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 08. februára 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová